

REDACTIA

Arad, Deak Ferencz-utca Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Anstro-Ungaria: pe un an . . . 20 cor pe 1/2 an . . . 10 " pe 1/4 an . . . 5 " pe o luna . . . 2 " Nr-i de Duminecă pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferencz-utca Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Serise nefrancate nu se primesc

TRIBUNA

Rostul politiceii noastre.

Ca în ori-ce partid: așa și în cel național românesc sunt diferite nuanțe. În decursul luptelor ce am purtat, nuanțele acestea s'au manifestat așa fel, că suferea adesea unitatea ce trebuie să domine ori-ce partid de luptă.

Nici-odată însă, nici chiar cînd luptele au fost mai înverșunate, partidul național român n'a prezentat aspectul pe care ziarele maghiare și bărbații politici ai Ungurilor îl descriu în culorile cele mai înfiorătoare: că Românii naționaliști ar fi adică un fel de conspiratori, gata a da asalt asupra statului și a trăda interesele supreme ale țării.

Și dimpotrivă, în tot-deauna bărbații de seamă ai neamului românesc și căpetenii ai partidului național s'au folosit de toate ocaziunile pentru-ca să accentueze dorința lor de a încheia o înțelegere cu Ungurii... « Tribuna » de sub Slavici cât n'a scris despre necesitatea unui « modus vivendi », ear organul prin care-și spunea părerile fostul president al comitetului național, octogenarul V. Babeș, mersese până să pledeze pentru o alianță maghiaro-română.

Mai anii trecuți, am auzit — în privința asta — glasul autorizat al venerabilului părinte episcop Nicolae Popca, la instalarea din Arad, și zilele acestea ni-se dete prilejul să ascultăm vocea unuia dintre reprezentanții generațiunii mai tinere, mai radicale, cum s'ar zice, a d-lui Dr. Al. Vajda-Voevod, care în congregația de la Dej, între altele, a zis:

« Noi ne iubim patria, tot pe atât pe cât o iubiți D-Voastră, domnilor, și cerem

ca să ne faceți posibil ca această patrie să ne fie și nouă tot pe atîta mamă dulce pe cât ea v'e este domnilor voastre, ear nu o mamă vitregă. — far de a pretinde de la noi renegarea limbii noastre dulci și a legii noastre strămoșești ».

Suum cuique! cum zisese episcopul N. Popea și cum însuși contele Tisza recunoaște că trebuie să fie.

Eată-l deci că și reprezentantul generației mai tinere propagă aceleași idei ca cel mai vechiu și mai autorizat fruntaș al neamului românesc.

Toți suntem una întru a cere ca guvernul unguresc să ne facă posibilă o pactnică viață cu neamul unguresc. Și toți suntem măhniiți cînd vedem că șefii politiceii maghiare nu vor să înțeleagă interesul mare ce-l leagă pe Maghiari cu Românii, ci în goana după utopiile unitatea de limbă — nesocotesc cele mai gingașe sentimente ale noastre și ar nimici din surletele noastre până și conștiința ori amintirea drepturilor naționale. Ori dacă și înțeleg, n'au curajul să se pună în calea curentului șovinist, ci dimpotrivă: pentru a se susține ori a se ridica, chiar cei mai distinși bărbați de stat maghiari hrănesc utopiile: dăscălii ne pot jertfi molohului șovinist.

Dovadă e Tisza, care dela frumoasa vorbire — program a lăcit — minuendo: a tot lăsat din ce s'a strigat întăia oră, până-ce eată-ne ajunși la proiectele lui Berzeviczy, contra căror trebuie să se scoale în picioare tot ce naționalitățile au ales, dela vladică și până la opinică!

Nici zece ani nu ne trebuie, ca în urma unei astfel de politiceii a guvernelor maghiare, toate

naționalitățile să se socotească una! Chiar și Sasii, căci desigur nici lor nu le poate veni la socoteală proiectele de maghiarisare ale școlilor confesionale. Ear dacă guvernele vor continua, cu toate protestele noastre, politica lor agresivă, vorba lui Lengyel Zoltán: nedreptățile comise în adevăr vor provoca în naționalități curente pe cari cei distăiu Ungurii de seamă vor trebui să le regrete!

Noi însă chiar de p'acum trebuie să ne dăm bine seama de ținta spre care merg guvernele din Budapesta și dacă într'adevăr ținem să nu învingă asupra dreptului și sănătoaselor principii pedagogice șovinismul desuchiât, să ne tragem seama de ceea-ce trebuie să facam.

Aceasta în legătură cu hotărîrea de a intra în activitate.

Suntem adică de părere, că în fața politiceii agresive a ministrului Berzeviczy, chiar dacă n'ar fi alte motive mai puternice încă, noi ar trebui să intrăm în activitate fie și numai ca protest viu împotriva celor ce se plănuesc pe socoteala școlilor și bisericilor române... Conferențe naționale fie dacă s'ar permite — așa vedem și știm, că nu prea s'ar putea înșgheba din cauza unor îndotări. S'ar totă însă, că nu se va găsi cerc electoral locuit de Românii, în care să nu se poată lupta cu succes moral desăvirșit și în multe părți și cu succes material, întru cinstea steagului românesc. Toți Românii sunt nemulțumiți de tratamentul guvernelor maghiare. Și dacă nici Tisza nu schimbă nimic în favorul nostru, ar fi o condamnabilă lipsă de pricepere politică și curajiu civic să mai stăm locului. Nu vom sta însă, ci trebuie să mișcăm toate petrele pentru a ne afirma. Cătă

PAGINI INEDITE DIN VASILIE ALEXANDRI.

MARGARITA.

La aceste cuvinte a maicei sale, copila, întălnind ochii expresivi a lui Alexis se tulbură puțin, ear tinerul voind să dea o explicație naturală incidentului, se rătăci într'o explicație psihologică, din care nu mai putea să iasă. Doamna Dorian îl ascultă zimbînd și îl întrerupse zicînd: „Efectul simpatiei nu se poate explica“.

Atunci el schimbă șirul convorbirei și luă de pretext elegantul piano din salon, pentru-ca să vorbească despre muzică.

— Știi a juca din clavier? îl întreabă Margarita.

— Puțin, foarte puțin, d-ră, răspunde el. În vreme căt am fost student, imi variam studiile serioase cu muzica, însă n'am parvenit a fi artist.

— E destul să fie cine-va simplu diletant.

— Pentru mine, dar; însă pentru alții... mă îndoesc.

— Să vedem, zice d-na Dorian, mergînd să deschidă clavierul. Pune-te aicea și executează ce știi mai nou.

Alexis, fără a face multe dificultăți, după obiceiul diletanților, se așează dinaintea clavierului și execută cu gust și precizie una din compunerile amicului său Charles Mikuli, o simfonie elegantă asupra melodiilor românești. El încântă damele prin sincere complimente din parte-le.

— „Sunteți artist, d-le, îi zise Margarita, și ce e mai rar, un artist modest“.

Alexis se roși de bucurie și răspunde că e fericit de a primi acest atestat din partea unei persoane atât de amabile; apoi, după îndemnul ei, continuă a juca diverse bucăți, dintre cari una — mai cu seamă — plăcu foarte mult.

— „Ce melodie-i asta“? întreabă Margarita.

— „E o romântă nouă, ce se cântă acum în toate saloanele Parisului“.

— „Cunoașteți și cuvintele“?

— „Dar: mi-le aduc aminte“.

— „Nu atî voi să le cântați pentru-ca să le învăț și eu“?

— „Le-aș cânta bucuros pentru-ca să mă supun dorinței d-voastre, însă am un glas căt mă tem că va face să fugiți“.

— „V'e asigur că maman și eu suntem foarte curagioase“, replică Margarita, zimbînd.

— „Dacă este așa, iată românta. Ea poartă titlul de „L'oiseau bleu“, însă în considerația calităților papagalului d-v., o voi numi: „L'oiseau vert“.

Glumind astfel, Alexis cântă cu glas simpatie următoarele versuri puse pe o melodie delicioasă:

Il est un bel oiseau volage Qui rarement reste en sa cage, C'est le bonheur, Hote joyeux de notre coeur.

Chacun de nous voudrait le prendre Mais lui'dir-on, ne veut se rendre Qu'au doux appel Des coeurs aimants, des voix du Ciel.

Chantez, aimez, et sur mon âme, Auprès de vous soudain, Madame, L'oiseau viendra Et jamais ne s'envolera.

Tinara copilă ascultă cu multă luare aminte și cînd Alexis se sculă dela clavier, rugându-o ca să cerce a cânta românta, ea răspunde că nu poate, nefiind bine dispusă în astă-seară. Adevărul este că ea se simțea cuprinsă de o tainică uimire.

— „Atunci nu vrei ca să am și eu mulțumirea de a v'e auzi“? observa Alexis.

— „Pentru ce“? întreabă Margarita.

— Pentru-că mâine dimineața trebuie să v'e zic adio și să plec“.

— „Să plec așa de grabă“, zise doamna Dorian...

Nu se poate... În astă-seară v'am dat ospitalitate pentru d-v.; mâne v'o ofer pentru mine și pentru fiica mea.

— „Dacă imi permiteți să rămân, răspunde Alexis închinându-se, primesc cu recunoștință“.

— „Și noi v'e mulțumim pentru orele plăcute ce ne-ai făcut să petrecem“, replică d-na Dorian, întinzînd mîna lui Alexis. El sărută mîna respectuos și se retrase în apartamentul lui, tocmai cînd pendula din salon suna miezul nopței.

— „Ce nobilă damă e d-na Dorian... Ce inger grațios e d-șoara Margarita, zise el în mîntea lui până a nu adormi.

— „Ce amabil tiner“! zise Margarita în gîndul său, cînd se găsi singură în camera ei.

vreme făceam politica de pasivitate, înlesnind guvernului să-și recruteze ceata de mame-luct în părțile locuite de naționalități, de ce și-ar fi și frământat el mintea cu noi?

Ieșirea noastră pe teren va trebui să dea guvernului și tuturor Ungurilor care fac politică, nu numai măsura vredniciei noastre, dar să și simtă ce va să zică *mișcarea unui popor* împotriva tendințelor celor mai de-testabile ale unor guvernanti nesocotiți.

În lupta ce vom purta, vom pași *nu agresiv, căci noi nimănui nu voim să-i ră-pim nimic. Nu, ci ne apărăm numai drepturi cetățenești*. Și în lupta asta dacă nu în-telegem să ne întâlnim cu vre-un partid opozițional maghiar, *tot atât de puțin ni-ar fi însă permis ca prin atitudinea ori tactica noastră să înlesnim ici ori colo situația gu-vernului*.

Ne vom preocupa deci mai presus de toate să adunăm în jurul steagului național cât mai mulți buni Români. Numai așa se va ajunge ca și între Unguri să se găsească oameni de seamă care să vorbească de acest steag cu respect și să se convingă, că el e purtat *nu în contra statului și neamului unguresc, ci pentru demnitatea neamului românesc și pentru mărirea patriei*. Pentru-că atât de mult Românii toți respectă legile și înțeleg rostul statului ungar, în cât prostii nu vor face chiar când puterea de stat ori vre-un partid politic maghiar d'adrepul ar vrea să-l împingă de altfel la fapte nesocolite.

Apoteoza muncii.

Fostul ministru președinte *Wekerle Sándor* a ținut Duminecă la un banchet dat din incidentul adunării generale a casinei maghiare *«Országos Kaszinó»* un toast, care este viu apreciat în ziaristica maghiară.

Reproducem și noi unele părți din el, în care ni-se par a se reoglindi noi silințe maghiare, probleme mari sociale și politice pe care sociologul le recunoaște și le aruncă sămânța în mijlocul societății sale.

„Politica bună poate ajunge bune rezultate, poate duce la glorie și putere, politica rea,

are drept urmări, sărăcia, îngustimea de spirit umilirea; dar adevărul e că *societatea ascunde în sine forțele care în primejdit mari formează singurul asil de scăpare al retragerii vieții naționale* și aceasta încalzește germeii progresului viitorului... Atunci când vedem, că întreaga sforțare a națiunilor este *desvoltarea vieții economice*, atunci când ved că concurența și pe cale culturală este condiționată de forțele economice, și că noui culturi sunt chemate la viață prin exigentele bunăstării popoarelor, când ved, domnii mei, că lupta popoarelor vom *lupta-o poate nu mai mult cu tunuri ci cu surle din care se vede țesând fumul (fabricii) atunci, domnilor, și pe aceste noi directive și principii trebuie să le amestecăm în acel mare rezervor, ce se cheamă: societate*; atunci, domnilor, de multe ori și în multe trebuie să rupem cu obișnuința, să rupem cu modul nostru plăcut de viață, să rupem cu prejudițiile față de ocupațiunile domnești și nedomnești, elegante și neelegante și trebuie să ne lărgim activitatea pe toate ramurile vieții economice, și să dăm ori-cărei muncă onorabile legitimitatea și recunoașterea societății. Pentru-că fără aceasta, stimărilor domni, nu vom conserva continuitatea forțelor noastre sociale, nu vom apăra acel rol conducător, care și după tradiția i-se cuvine și pe acest teren *clasei culte mijlocie* maghiare și înainte de toate nu vom asigura națiunii noastre condițiunile de progresare.

„Să credeți, domnii mei, desvoltarea vieții economice este atât de puternică ca și desvoltarea legilor naturii; *calcă peste tradiții și clasele noastre conducătoare numai așa se vor putea menține în poziția lor socială, dacă vor recunoaște aceste adevăruri*.

Pactul Sașilor cu guvernul.

Ziarele maghiare din Budapesta primesc din Brașov știrea că renunțând la mandat Dr. Lutz Korodi, care este în Germania, după înțelegerea ce au avut-o cu fișpanul conte Lázár, Sașii vor face parte Ungurilor d'un mandat, și anume așa fel, că Dr. Carol Lurtz ar demisiona din cercul Hermanului și ar candida în Brașov, în locul lui Korodi, ear la Herman s'ar alege Zakariás Iános, avocat, ori directorul școlar Dr. Rombauer Emil.

Se poate.

68.000 coroane.

Nu știm de unde își scoate informațiunile, nici nu garantăm esactitatea lor, dar cunoscând infensitatea mișcării socialiste între Români din comitatul Aradului, nu ținem de imposibilă știrea dată de «Hazánk» de eri, că vagabonzi din Budapesta în anul trecut *peste 68 mil coroane au luat dela gura țeranilor noștri*, din 98 de sate în câte au operat în comitatul nostru.

Este tristă constatarea aceasta, dar totodată și instructivă, tristă, gândindu-ne mai ales la starea deplorabilă a țeranului nostru, care muncește din zi și noapte și totuși nu poate eși din amara sărăcie, căci muncește pentru birurile grele, care de multe ori sunt mai mari de cât îi este câștigul lui într'un an și pe de asupra vine acum o contribuție nouă: d'a sătura câți vagabonzi aduși de vânt între ei s'ermaniți. Câți copilași n'au rămas flămânzi, câte guri s'ar fi putut sătura, câți goi îmbrăca, câți bolnavi ajuta, câtă suferință alina, cu cele *68,000 mil de coroane*, pe care bieții săteni nu din prisosul lor, ci dela copilași, flămânzi, bolnavi și nenorociți, l-au detras, ca să-l dea jidanului venit să țină «predicație» și să le lăgăduiască «împărțirea pământurilor».

Ear noi, ce le puteam ajuta? Preotul zi învățătorul, conducătorii lui firești de până acum, eram înșiși ei luați mai ales la țintă de șarlatani, căci asta era prima operă: a-i separa pe țeranii de conducătorii lui de până aci, cu să poată fi pe urmă exploatați. Țeranii la început au resistat tentațiilor păcătoase, dar la urmă totuși au sfârșit prin a crede «apostolilor» din Budapesta, căci preotul și învățătorul nu le putea promite împărțire de pământ, pe de altă parte autoritățile încă priveau cu mulțumire și ajutau în cât se poate ațitarea păcătoasă în contra preotului și a învățătorului, de care aproape același interes îl aveau ca să-l separe pe țeranii.

Ne aducem aminte că la începutul ivirii mișcării, presa maghiară era încântată de succesele acțiunii socialiste, când șarlatanii — cum îi numesc azi — erau «dnii» *Mezőfi, Salusinszky, Voichescu* pe care zicea

III.

Peste noapte iarna sosi la Moldova și întinse pe câmpii un covor de zăpadă albă, Văile, dealurile dispăruseră sub acel văl strălucitor în razele soarelui și răsunau de croncănitul cărdurilor de corbi ce sburau în aer cu mulțumire. Alexis, trezindu-se dimineața și privind prin fereastră, văzu copacii grădinii încărcati de turturi argintii, basinul înghetat și pe straturi mulțime de sticleți, care cântau seminte pentru hrană.

O simțire de bucurie îl cuprinsese în prezența aceluși spectacol nou, căci iarna vine cu un mare cortegiu de plăceri: baluri, teatru, nunți, etc. și pentru un om tânăr ea aduce câte odată chiar realizarea plăcerilor visate.

Alexis ar fi dorit să facă o plimbare prin aleele parcului, însă nu singur... ci cu d-șoara Margarita... ar fi fost încântat să vadă pasurile ei lăsând urme mici și delicate pe fața omătului... ar fi vrut... ar fi vrut...

Pentru-ce? Răspundă tot omul care a fost pradă fanteziei amoroase.

Suindu-se în salon pe la 11 ore, el găsi pe d-na Dorian și pe fiica sa în toaleta de iarnă și pe Giali ciugulind cu pliscul blana mâtei culcată lângă sobă.

— V'am adus iarna, d-na mea, zise Alexis salutând.

— Așa este, răspunse d-na Dorian, însă e iarnă cu soare.

— Și cu una din cele mai mari plăceri ale iernei: cu concerturi, adăogă Margareta.

— Dacă așa fi poet, d-ră, așa zice, auzindu-vă, că aud primăvara făcând panegiric iernei, și

acest subiect grațios mi-ar inspira un sonet foarte poetic.

— „Cine știe dacă nu cum-va sunteți și poet, d-nul meu? observa zimbând Margareta.

— „Asta o știu eu, d-ră, replică Alexis rîzind.

— „Ce știți? că sunteți sau nu unul din favoriții muzelor? întrebă d-na Dorian.

— Mie nu-mi este ertat să vorbesc de mine, dar să întrebăm pe Giali...

Însă până a nu i-se adresa această întrebare, Giali se puse a rosti: oui, oui, oui.

— „Ce pasare inteligentă! observă Margareta... Nu vă mai puteți apăra în contra verdictului lui Giali, d nului meu... Iată-vă proclamat poet! Prin urmare luați condeiul și improvizați o strofă în onorul pasărei mele favorite.

Alexis deschise un album și scrisese următoarele patru versuri:

Un papagal prin naltul său decret
M'au înălțat la rangul de poet:
Să-i fac un imn? ar fi cam în zadar.
El are gust mai bun pentru zahar“

— Eată, zice el, demisia mea din calitatea de poet. Damele citiră rîzind aceste versuri, și apoi d-na Dorian luând brațul lui Alexis îl duse în sala de prânz, zicându-i: Se spune că poeții sunt adese-ori cu stomacul gol, sper dar că vei împărți cu plăcere dejunul nostru.

Masa, după obiceiul țerii noastre, era acoperită cu o mare varietate de comestibile, numite mezelicuri, făcute în casă: smântână, murături, păstrămurii, dulceturi, etc., așezate în

ordin pe farfurii fine, semne vederate și gustoase de îmbelsugarea camerei, probe de spiritul de gospodărie a stăpânelor castelului.

După dejun, Margareta propuse o plimbare pe câmp cu sania, și fără întârziere se suiră toți trei într'o sanie elegantă la care erau înhamati doi cai negri de mare preț. Telegarii ațitai prin biciul gerului și prin clinchetul zurgăliilor, plecară ca niște smei ridicând un nor de pulbere de omăt sub copitele lor.

— Vă place plimbarea cu sania? întrebă Margarita pe Alexis.

— O găsesc răpitoare ca un vis. D-ră... Visat-ați vre-odată că sburați prin aer? întocmai acest efect îmi produce lunecatul saniei pe zăpadă.

— Și mie tot asemenea mulțumire îmi face... îmi pare că mă găsesc într'o lume fantastică unde sunt condusă pe aripele unui smeu, chiar ca în povestii.

— Elizo, întrebă d-na Dorian, se află și lupi în acea lume fantastică?... Și fără a aștepta răspuns, ea ținti ochii cu grijă spre marginea pădurii pe lângă care treceau cu repeziune. Căi dădeau semne de spaimă, sforăind și mușcând zăbalele, ear vizitiul, stringând frinele, cerca să-l liniștească cu glasul.

— Gheorghe, Gheorghe... strigă d-na Dorian... Ce se vede alergând spre noi dela pădure?

(Va urma).

»Aradi Közlöny« că i-ar vedea mai bucuros în fruntea poporului român decât pe *Velicî, Russu-Sirianu, Suci* și alți »agitatori« români. Ba chiar acum când mișcarea a degenerat pe alocurea în desordini grave, când o singură scânteie ar cădea ca și pe pae uscate și s'ar putea pricinui mari nefericiri, și acum »Budapesti Hirrap« vede un bine în reul ce se întinde: *poporul nu mai ascultă de agitatori naționaliști.*

Va să zică este mai bine s'asculte de aceia, cari îl mână în gura morții, decât de »agitatori naționaliști« pe românește: de *fii lui proprii cari singuri pot să aibă durere adevărată pentru dînsul, cu cari una este el, ca și arborele cu scoarța, căci doar sânge din sângele lui, carne din carnea lui este, și cari totdeauna l-au îndemnat a nu ieși din lege, ori cât de grele erau nedreptățile și lovirile ce ni-se dădeau peste obraz.*

Se înțelege că e mai bine. Inchipuiți-vă o resvrătire țărănească în proporții mai mari, care în 24 de ceasuri ar fi înecată în sângele resvrătiților, ce-l pasă lui »B. H.« de acest sânge, ba după logica argumentării sale, trebuie să ne încredințăm, că i-ar părea chiar bine că s'ar împușca vre-o câți-va »Valahi«, cum a și strigat un domn în congregația comitatului din Arad, când a fost vorba de nefericiții din Șepreș, că »păcat că s'au împușcat numai șapte«.

Eată de ce nu pe ovreii fără suflet, cari ne turbură poporul, ci pe stăpânire, pe guvern îl facem în primul rînd responsabil pentru exploatarea mizerabilă a poporului nostru și pentru ori-ce urmări, ce-ar putea răsări într'un moment nesocotit din starea aceasta de lucruri. El a lăsat s'ajungă lucrurile pîn'aci, el a slobozit lăcustele acestea peste pămînturile române.

El și presa șovinistă detestabilă a aplaudat munca de subminare a poporului nostru și n'a sărit decât atunci, când terenul subminat se clătina mai ales sub picioarele stăpînirii de prin sate. Căci ceea-ce era firesc a urmat. În definitiv poporul s'a îndreptat în contra stăpînitorilor și nu în contra noastră a naționaliștilor, cari niciodată nu l-am prigonit ci alătura de dînsul suferit-am apăsarea.

Atunci a venit guvernul, cu geandarmi și miliție umplînd satele și care drept sfîrșit va ave totala ruinare materială a comunelor, cari trebuie să susție oștire în sate. Atunci a venit cu represalii ilegale, allînd bun pretext d-a confiscă un cardinal drept constituțional: dreptul de întrunire, și d'a pune în practică măsuri statariale.

Nu-i vorbă, îl vin bine la socoteală măsurile acestea luate înaintea alegerilor dictale ca unde guvernul nu se simte bine să pretezeze mișcări socialiste, să oprească adunările și să închidă pe candidați.

Aceasta va fi al doilea bun, pe lîngă acela al separării poporului de agitatori naționaliști, în reul mișcărilor socialiste.

Procesul Vidu-Barzu.

Sub acest titlu »Drapelul« scrie:

Precum am anunțat deja în Nrul trecut, e procedura din incidentul editării cântărilor »Haidăți frați« și »Astăzi cu bucurie« deja în al doilea stadiu. Terminându-se investigarea prealabilă a lansat procurorul dela Timișoara ordinul de deschidere a cercetării penale pentru punerea sub acuză contra d-lui Ioan Vidu ca autor și a

d-lui Traian Barzu ca editor (în calitate de șef al tipografiei diecesane din Caransebeș).

Precum se vede din aceste, s'a sistat procedura față de P. S. Sa episcopul N. Popea, ca suprem șef al averii diecesane. Se sperăm, că și față de domnii I. Vidu și Tr. Barzu se va sista.

Până atunci facem pe cronicarul, reținîndu-ne deocamdată deta ori ce comentari.

Sâmbătă dimineața a fost chemat domnul I. Vidu la judele de instrucție din Lugoj, care i-a comunicat ordinul procurorului din Timișoara.

Di Vidu a cerut, ca atât D-Sale, cât și apărătorului D-Sale, d-lui Dr. Stefan Petrovici, să li-se comunice în scris acest ordin, ca să poată prezenta la timp excepțiile legale contra ordinului procurorului.

Mai departe a anunțat dl Vidu la protocol o serie de martori, cu rugarea, ca fie ascultați pentru a proba, că ambele incriminate sunt cantece vechi românești, cari se cântă pretutindeni unde e suflare românească. Acești martori sunt:

I. P. Sa Mitropolitul Ioan Meșianu din Sibiu, I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Victor Mihályi din Blaj, P. S. Sa episcopul Dr. Demetriu Radu din Oradea-Mare, P. S. Sa episcopul I. I. Pap din Arad, DD. Goriolan Brediceanu, Titu Hațeg, Fabius Rezei, Dr. George Dobrin, Dr. Pachomie Avramescu, Dr. Demetriu Florescu, și Nicolae Birescu din Lugoj, Dr. Iosif Gall și George Szerb din Budapesta, Andreiu Bărsan, Virgil Onițiu și George Dima din Brașov, Dr. Vasilie Bologa și Timoteiu Popovici din Sibiu, Dr. Ioan Șenchea din Făgăraș, Ioan I. Moldovan și Iacob Murășan din Blaj, Ioan M. Roșu din Biserica-Albă, Ilie Trăilă din Oravița, Ludovic Măreș din Mădăras, (Sătmar), Alexe Berinde din Sein, G. Șuța din Măiteni (Sătmar), Alexe Pop din Zazar (Sătmar), Iuliu Sabo din Pocial (Bihor) și Virgil Șotropa din Năsăud.

Mai departe a declarat dl Vidu, că dacă nici acești martori nu sunt suficienți pentru a proba, că nu d-sa este autorul textului și nici compositorul melodiei, apoi invoacă întregul popor românesc ca martor, pe toți cari știu cânta și pe toți cari iubesc cântările românești.

SITUAȚIA.

Budapesta, 2 Februarie.

Repaosul de trei săptămîni a Dietei maghiare se pare ca și liniștea care se lasă în mijlocul viforelor peste ținuturi, ca apoi să pregătească atmosfera la noul sguduir. Este însă probabil că ministrul comun de război Pitreich va descărca tunuri împrăștiătoare de nori, cari dacă și nu de-odată, dar vor contribui la împiedicarea firmamentului politicei maghiare, împrăștiind norii negrii ai obstrucției. Deputații cei mai mulți s'au dus prin cercuri, nu se știe ce poate aduce ziua de mâine, și e bine să-și vază fie-care de alegători. Delegații azi și mâine vor merge la Viena, unde mâine după-ameaz se va ținea prima ședință. În ședința asta se va hotărî numai ordinea de lucrare și ministrul de război Pitreich va vorbi în subcomisiunea armatei, care se va ținea Vineri. Opiniunea publică atât la noi cât și dincolo așteaptă cu interesare încordată aceste declarații, determinătoare eventual și pentru viitorul cabinetului Tisza.

Cu privire la ceata obstrucționistilor, se colportează vești, că partidul popular ar fi adus în taină hotărîrea, de a nu mai da ajutor obstrucției. Se știe că popularii au fost aproape toți, cu familiile, la serata ministrului președinte Tisza și a și bătut la ochi această cordialitate.

Propaganda ortodoxă între Ruteni.

Bartha Miklós, care a fost printre Ruteni să studieze situația, scrie un articol de fond în »Magyarország« de ieri în care alarmează Ungurimea cu primejdia mare ce rezultă și poate să rezultă d'aci încolo din propaganda ortodoxă făcută printre Ruteni de emisarii rusești.

Numitul publicist constată că propaganda asta prinde mai ales prin faptul că Rutenii au fost încetul cu încetul despărțiți de preoții lor. Se știe anume, că fiind Rutenii greco-catolici, preoții li-se numesc. Ear stăpînirea politică și bisericească a știut să le numească așa ziși preoți »patriotici«, ceea-ce înseamnă maghiaroni. Chiar Bartha constată de altfel că într'adevăr toți acești preoți sunt »buni patrioți«, cea-ce în înțeles unguresc înseamnă că s'au maghiarizat.

Așa fiind, se înțelege că ei s'au deslipit de poporul conservativ de fire și astfel cu atât mai ușor a putut prinde teren propaganda ortodoxă.

Eată roadele șovinismului nesățios.

Marele șovinist maghiar regretă aceasta cu atât mai ales, cu cât — zice — între cei cari sunt la hotarele țării, singurii Rutenii erau elemente de încredere și cari erau un fel de ic între Slovacii și Romînii dela hotare. Acum să fie pierdut și acest popor, în număr de 500.000 și credincios Ungurilor.

Dacă într'adevăr asta e primejdia, de vină e tot sistemul șovinist, care de toate s'a îngrijit, numai de interesele superioare ale țării nu!

Din străinătate.

Constantinopol. — Poarta a comunicat celor două ambasade, austro-ungară și rusă, că Saradow a cumpărat dinamită destinată atentatelor proiectate contra palatului guvernatorului din Adrianopol, gara drumului de fer orientat din Stambul și a staționarului englez dela Constantinopol.

Din Brașov.

Sinodul parochial. — Comisarul

N. Ivan. — Învingerea dreptății. —

Correspondență particulară.

Brașov, 19/I 1904.

Plinitu-s'a vremea...

Polipul cu 99 de capete, cu gingiile pline de otravă, cu flămînzeli vecinice lipite de foame, deși înecat era pînă în gât în toate bunătățile lumesti — se zbate în spazmurile agoniei!...

Era timpul suprem, căci într'atîta ne otrăvise și biserică și școală și viață socială, încât dacă nu i-se curmau zilele, trebuia să urmeze inomisibil: intoxicația generală.

Cu evlavie și cucernicie plecăm genușii în fața ta, Doamne al îndurărilor că ai deschis ochii și putere sufletească ai dat oamenilor de bine în lupta contra duhului satanei și rugăciune ferbinte înălțăm la tronul tău ceresc ca și de aici încolo să îți departe de sfîntul tău lăcaș, cu dreapta-ți ocrotitoare, duhul Necuratului.

Duminecă în 18/31 Ianuarie, — fiind lista membrilor sinodali verificată deja din Dumineca trecută, — s'a ținut sinodul continuativ al bis. sf. Nicolae din Brașov sub presiunea d-lui comisar consistorial Nicolae Ivan.

Deja la serviciul divin care a premers acestui sinod s'a observat că ziua de Duminecă are să fie ziua judecării, ziua lup-

teî decisive între oamenii cel răi și cel al sfintei dreptăți, al cinstei și omeniei. Aproape 700 de membrii sinodali a fost de față, afară de ceilalți asistenți.

La sfârșitul serviciului divin domnul comisar consistorial a ținut o vorbire înțeleaptă, condusă de principii sănătoase prin care ridicându-se peste partide pe piedestalul imparțialității și al obiectivității, indică marea însemnătate și înaltele probleme ale bisericii sf. Nicolae și în legătură cu acestea misiunea sublimă a școalelor noastre, care trebuie să stea în cea mai intimă legătură, ca mama cu fiică-sa. Amintește apoi mișcările pornite în sinul bisericii, pe care el însă le consideră nu ca alții. El nu vede în această mișcare decât manifestarea dorului de muncă în sinul bisericii a unor elemente prețioase. Și interesul acesta numai îmbucurător poate fi! Arată apoi paginile de aur ale istoriei Românilor în Brașov și în legătură cu aceasta apelează la calmitatea și obiectivitatea membrilor sinodali, ca să putem aduce la bun sfârșit opera mare ce ne așteaptă și să nu ne învenimăm distincțiunile cu otrava urei și a patimei, căci după cum zice D-sa: »privirile întregii metropolii sunt ațintite azi spre noi.»

Amuțit-au și roșitu-s'au mai tare de cât para focului fariseilor, ear oamenii dreptății cu sufletul înălțat strigatu-i-au din toată inima un puternic »să trăiească.»

Dela biserică am pornit-o cu toții la școală unde avea să se țină sinodul în speranța că o să se poată susține acolo mai bine ordinea lăsându-se să intre în sală numai membrii cu drept de vot, ear ceilalți aveau să privească de pe balcon. S'au înșelat însă amar oamenii în nădejdea aceasta, mulțumită d-lui Sterică și bătașilor săi, care aruncau peste bărbații de încredere postați la ușă din partea domnului comisar, pe toți »partisanii butoaelor».

Devenind imposibilă ținerea sinodului aci, ne mai putându-se controla dacă toți câți au intrat sunt membri ai sinodului sau ba, fiind mai departe pericol de a se rupe balconul și în speranța că în sf. biserică doară totuși se vor rușina plainicii dlui Sterică să mai facă astfel de orgii, dispune din nou dl comisar ca să ne reîntoarcem earăși la biserică să ținem acolo sinodul. *Aculrându-se apoi și ajutorul poliției* cu mare greutate s'a putut face selecțiunea celor cu drept de vot.

Sinodul se începe abia la orele 12^{1/2}. Biroul rămâne tot cel vechiu, ales în Dumineca trecută. Se cetește din partea dlui preot Dr. Saftu raportul comitetului.

După aceasta se dă cuvântul raportului comisiunii censoratoare dlui inv. Ștefan Popovici.

Se ia punct de punct.

Până la al 8-lea punct lucrurile au mers neted.

La al 8-lea punct avea să se tracteze afacerea *degajării scandaloase a dlui G. Dima*. Aici i-a cuprins năbădăile pe oamenii de lângă ușe, de sub patronatul firmei Sterică-Vlaicu-Voina-Navrea, cu deviza »trăiască coana și butoful.» Urlau ca 'n pădure. Au vorbit la această chestiune »modestul» Vlaicu cu »cumpătu-i» obicinuit, părintele Voina, care posa pe vameșul din Evanghelie, dl comisar, care spunând că la Ven. Consistor încă s'a ocupat deja senatul bis. cu afacerea aceasta și așa nu are să mai treacă decât prin plenul Consistorului, și că în senat s'a rezolvat mai chiar așa

după-cum propune comisiunea censoratoare. La insistența d-lor V. Onițiu, care vorbește cu multă căldură, în această afacere arătând cum ni-s'a belit obrazul înaintea Românilor întreg prin bruscheța nemaî pomenită cu care a fost tractat din partea comitetului un Ghiță Dima, care e adorat azi în tot locul unde palpită o inimă de Român — la insistența de a pune chestiunea la vot a dlui Onițiu zic și a d-lor Saftu, N. Bogdan și Dr. Manolu, care vorbesc earăși cu mulă însuflețire motivând necesitatea de a se pronunța și sinodul în chestiunea aceasta fiind aceasta o chestiune de onoare pentru noi, — dl comisar își exprimă groaza de a pune o astfel de chestiune la vot, zicând că n'ar vrea ca sub presiunea său să se poată lua eventual *un conclus prin care s'ar aproba purcederea comitetului*, căci aceasta ar fi un vot de blam nemaî pomenit asupra capului parohienilor bis. Sf. Nicolae.

Cu toată groaza aceasta într'adevăr justificată dl comisar la insistențe tot mai multe e silit să pună la vot propunerea comisiunii *da a fi dl G. Dima rehabilitat în toate drepturile sale*. După numărarea voturilor partidei firmei amintite dl comisar uitându-se peste mâinile ridicate ale partidei altarului declară că *majoritatea e pe partea aceasta ultimă*, care, întreagă a votat cu mare însuflețire propunerea comisiunii. Urletele partidei contrare izbucnesc din nou. Cuvântul d-lui comisar nu află crezământ la oamenii aceștia lipsiți de simțul de bunăcuviință.

Sinodul nu se poate continua vr'o $\frac{1}{2}$ de oră până-ce dl comisar nu dispune ca să se numere și voturile partidei altarului. Se face numărarea și când a auzit părintele Voina pe bărbații de încredere numărând deja sume care întreceau cu o sută voturile sale a zis că e destul, să nu se mai numere, majoritatea e aci.

Votarea aceasta a folosit foarte mult, căci de-aci încolo știindu-se Voina, Vlaicu și Sterică în mare minoritate, nu și-au mai căscat gura la nici un punct și așa cu ajutorul lui D-zeu au terminat acest sinod memorabil la 5 ore d. a. nemâncați și nebeuți, primindu-se întocmai toate propunerile juste și legale ale vrednicei și neobositei comisiunii, care arătând abuzurile ne mai pomenite ale cârmacilor de până aci, a deschis ochii multor oameni, cu urechile împuțate de cele mai mârșave minciuni.

Raportul comisiunii pare-mi-se o să se publice ca să vadă toată lumea cine au fost susținuți la putere și cine se băteau pe pept strigând în gura mare că ei sunt adeverații reprezentanți cu durere de inimă pentru popor și biserică. Și atunci o să le batem noi punga și buzunarele arătând lumii unde este interesul acestor oameni pentru biserică și popor.

»Cu minciuna prânzești, dar de cinat nu mai cinez!», zice Românul. A putut vedea și dl comisar N. Ivan cine ne-au fost conducătorii bisericii și-l rugăm să-l informeze și pe cei de sus cine sunt și *cu ce oameni* au venit la biserică ca să zădărnicească mersul lucrurilor. Să le spună toate amănunțit, căci până acum numai cu minciuni încornorate au informat pe cei din Sibiiu.

Din parte-ne ne ținem de datorință a aduce calde mulțumite și pe calea aceasta dlui comisar N. Ivan, care deși bolnav, s'a espus la o încredare trupească grozav de mare (dela 10 ore a. m. — 5 ore p. m.)

ear cu tactul și priceperea cu care a știut conduce sinodul nostru și-a câștigat un merit neperitor pentru biserică noastră și un titlu de drept la recunoștința noastră, care știu ce va să zică a conduce în mișcările acestea un sinod la bis. Sf. Nicolae.

Dumineca viitoare va fi alegerea comitetului, epitropiei și a delegațiilor școlare. Și apoi va urma încheștarea pumnilor și scrâșnirea dinților. . . . Bun e Dumnezeu drăguțul, tot mai trăește sf. dreptate!

Patru-ochi.

DIN BIHOR.

Oradea-mare, 1 Febr. n.

Nu e ținut locuit de români, unde viața socială românească să fie atât de lăncedă, ca în Bihorul cu sutele sale de mil de Români. Pe când în toate celelalte ținuturi se dau semne de mișcări în care se manifestă, mai mult sau mai puțin eclatant, alipirea noastră către neam și lege, numai istoria mișcărilor române din Bihor e o pagină albă. Nimic, nici un pas înainte, cel mult doi-trei pași îndărăt.

Te surprinde plăcut să auzi aici vorbă românească, căci și Români, mare parte, chiar ei între ei vorbesc numai ungurește.

Că iuriștii români dela academia de drepturi de aici, — sunt vre-o 50 inși — vorbesc și ei mulți aproape numai ungurește, e lucru vechiu. Au luat și ei pildă dela familiile române, unde veșnic sunt întimpinați cu vorbă ungurească.

Ași putea să înșir nume de bărbați, care în cele politice românești își arogă drept de critică, ear în realitate de toate se interesează numai de lucrurile românești nu, — dar n'o fac, căci ar cere loc prea mult. Pe degete ai putea doar' numera familiile, în care limba română e limba de conversație.

Singurul semn de viață românească sunt obișnuitele petreceri ce le arangează, an de an, tinerimea română. Cu aceste prilejuri mai auzi vorbă românească mai multă, dar n'ai să rămâi surprins, dacă în sala de dans vei auzi cutare domnișoară română vorbind cu dansatorul ei, și el român, ungurește.

Nu voi să recriminez, ci mai mult constat un fapt trist și dureros. Voi să atrag mai mult atenția tuturor asupra primejdiei de care e amenințat românismul în Bihor. Dacă de-o parte maghiarisarea, de altă parte apoi socialismul cuprinde între românimea dela țară teren atât de larg, — și e fapt că mai ales socialismul nicăiri n'a făcut cuceriri atât de însemnate, decât între Români din Bihor, — cauza suntem tot noi: prea puțin ne dăm silința să venim în atingere cu țărănimea, sau când ni-se dă prilej, prea ne ținem mândri să stăm cu țărani aceia de vorbă.

Nu de mult s'a întâmplat, că la o petrecere a parohienilor bisericii români din Velențe, tinerii din Oradea-mare care încă au luat parte, nici chiar mână n'au voit să dea cu meseriași și țărani români!

Presemnele unui început ce poate avea sfârșit prea bun, încep cu toate aste a se zări. De când la îndemnul P. C. S. vicarului Mangra, și în urma stăruințelor harnicului învățător Nic. Firu, s'a reînchegat la biserică gr.-or. corul tinerimii, pare că a mai intrat nițică viață și în Români. Credincioșii vin mai des la biserică și au astfel prilej să se mai întâlnească la eșire.

Căci de întruniri sociale, firește, nici vorbă nu e.

Corul dlui *Firu*, în treacăt fie zis: bine instruat, la 14 a lunii viitoare va da un concert la *Barod* și e vorba să mai dea și în alte comune românești mai mari. Mai însemnat e însă faptul, că au hotărât să țină cu acest prilej și o conferință populară și după conferință să le cânte și țeranilor câte-va bucăți poporane, căci concertul firește va avea loc numai sara.

Fie ca acest început să aflu răsune și pilda bună să fie urmată cât mai des.

Coresp.

DIN ȚEARA OLTULUI.

Ne indeplinim o plăcută datorie, când în numele „Reuniunii noastre pentru bibliotecă populară“ venim să facem o dare de samă asupra producției teatrale aranjată în 1/14 Ianuarie a. c. și indeplinirea acestei datorințe ne face cu atât mare plăcere, cu cât putem — fără măgulire — constata, că atât producția cât și petrecerea ce i-a urmat au succes cât să poate mai bine.

Numerosul public din jur și unii veniți chiar din depărtări, petrecerea vială și însuflețită, căreia abia ziua albă i-a pus capăt — ne îndreptățește a crede că astfel de întruniri sociale — de un caracter cu mult mai familiar ca cele dela orașe — sunt o necesitate pentru clasa noastră inteligentă, după-ce viața socială e singurul teren pe care până acum putem lucra încă necon-turbați.

Cultivarea acestui teren formează un punct principal în programul Reuniunii noastre și succesul producției din sara Anului-nou ne dă un puternic îndemn la muncă și ne îndreptățește a crede că Onor. public nu ne va lipsi nici pe viitor de sprijinul său moral și material, la care totdeauna suntem așezați.

Resultatul material al acestei producțiuni dă suma de 160 cor. 70 fil. în care se cuprind și următoarele suprasolviri dela d-nii: Dr. Nicolae Șerban deputat dietal 8 cor. 80 fil., George Borzea notar în loc 2 cor. 80 fil., Ioan Dejenariu comptabil Făgăraș 2 cor. Ioan Cloaje, Boiția 2 cor. P. Florau, notar 2 cor. N. St. Grapă 2 cor. George Boer notar Arpașul-inf. 2 cor. Iulia Darvas învățătoare 1 cor. 80 fil. Maxim. Recean preot Vaida-Recea 1 cor. 60 fil.; I. Marinescu notar Ucea-inf. Leon Solomon notar Drăguș, S. Prescure notar Calbor, Ioan Banciu învățător Viștea-inf. și Aurel Borzea, comptabil câte 1 cor.: Iosif Gabor vice-notar Gârțișoara și Boer Arpașul-inf. câte 80 fil.: Traian Herseni notar Iași, Filip Suceiu v.-notar Breaza, G. Boeriu preot Cârța, Al. Comșa notar Scorei, I. Stoichiția Porumbac și Dionise Stanciu din loc câte 60 fil.; Dănilă Vasu jurist 50 gl. Ioan Grecu Porumbacul-inf. 40 fil.; Dumitru Laudeal preot 30 fil. Nistor Dobrin v. notar 20 fil. — și ofertele primite dela d-nii: Solomon Făgărașan preot Drăguș 3 cor. Oct. Oprisiiu notar Lisa 3 cor. Eusiche Stanislav director-scolar Lisa 2 cor. și N. Șocander diurnist Arpașul-inf. 2 cor., cărora le aducem și pe aceasta cale călduroasele noastre mulțumiri.

Subtragând spesele împreună cu aranjarea în suma de 100 cor. 60 fil.: rezultă un plus de 60 cor. care s'a și predat în părți egale „Reuniunii pentru bibliotecă populară“ și Fondului școlar de premii“.

Viștea-inferioară, la 25 Ianuarie 1904.

Pentru comitetul „Reuniunii“:

Nicolau Borza, G. B. Boieriu,
paroch-preserutele reuniunii. dir. școlar-notar.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 3 Februarie 1904.

— Știri personale. P. S. Sa Episcopul I. I. Papp al Aradului s'a reîntors dela Budapesta. — P. C. Sa Vicarul V. Mangra dela Orașu-mare se așă în Arad. Mâne se va întoarce la reședința sa.

— Tinerimea română universitară din Cluj a decis — după-cum se știe —

să facă și în anul acesta o petrecere. Intre aranjatori sunt cei mai distinși universitari, cari după-cum aflăm, desvoltă mult zel pentru-ca și viitoarea petrecere să fie la îndălțimea celorlalte din trecut.

Nu ne îndouim că așa va și fi. Garanție este pe d'oparte zelul acestor bravi tineri, ear pe de alta parte dragostea ce marele public român li-a arătat întotdeauna. Viitoarea petrecere, suntem siguri, va fi ca și cea din anul trecut: o entusiastă manifestare a spiritului național și locul de întâlnire al fruntașelor familii române din statul ungar.

— Banul Croației s'a vindecat. Conte Teodor Pejacevic, banul Croației, despre care adusesem știrea că a fost bolnav, de present e deplin sănătos, și s'a reîntors din Riviera, unde a fost să se recreeze, în Zăgrăb. La gară l'a primit șeful de clasă Sumanovic, primarul Morinoky și mai mulți deputați.

— De ce se bucură „Budapesti Hirlap“? Organul imperialismului maghiar „B. H.“ scria un articol lung, despre mișcările seocialiste între naționalități și în special între Români și Sârbi, cari s'au arătat mai accesibili pentru doctrinele resturnătoare a orânduelii de azi a societății. Arată nemulțumirile locale cari apar în cele mai multe locuri ca și cauze nemijlocite ale mișcării și concludă că alta este psihologia socialismului român și alta a celui sârb. O notă comună însă totuși are mișcarea și asta-l înveselește pe „B. H.“ „Se lățește rapid socialismul — zice organul maghiar — între naționalitățile patriei, însă și reul acesta are o parte bună: a separat poporul de agitatori naționaliști!“. Numai să nu iasă pe dos socoteala lui „B. H.“.

— Pedepsa pentru limba germană. Un șucheat cu numele *Kuskó István*, care iscălește: secretar al muzeului de relicvii din Cluj și aspiră — nu știu la ce, a trimis o scrisoare comitetului reuniunii de patinagiu din Budapesta, în care spune că petrecând în Budapesta s'a dus să patineze, dar s'a scandalizat de multa vorbă nemțească ce a auzit la ghuța. Cere ca reuniunea să interzică sub aspră pedeapsă, servitoarelor d'a vorbi în altă limbă decât — ungurește. Cererea este la tot cazul îndreptățită — zice „Budapesti Hirlap“. Trebuie tăiată limba servitoarelor — zicem noi.

— Bancă pentru oficerii în Viena. După cum se scrie din Viena s'a proiectat înființarea unei bănci mari pentru oficeri, ear unul dintre primii acționari va fi însuși împăratul. Deja s'au cumpărat multe acțiuni, dintre cari s'au plasat deja aproape în valoare de 10 milioane coroane. În public figurează ca fondator prințul Wrede.

Scopul băncii e: convertirea datoriilor oficerilor. Oficerii vor căpăta dela noua bancă bani împrumut cu procente mici, pe cari sunt obligați să-i plătească în 10—15 ani. Fiecare oficer care cu bună chibzuință în 10—15 ani vor depura datoriile, poate avea dreptul ca datoriile să-i le convertitească noua bancă.

În modul acesta mulți oficeri scapă de usurări și de sub ghiarele micilor bănci, cari dau împrumut bani pe procente mari. În ministerul de război se lucrează acuma planul, după care guvernul și-ar putea asigura pretensiunile noiei bănci, prin detragerea ratelor lunare.

— Stăruință de fer. Pe lângă toate scrisorile ironice la adresa contelui Zeppelin, nu i-s'a înfrânat dorința de a deveni stăpânul aerului. A făcut fiasco cu „balonul dirigiabil“; dar tocmai de aceea are o voință mare să despice cu balonul aerul, s'a hotărât să construiască un nou „balon dirigeabil“. Pentru acest scop are la dispoziție aproape o jumătate de milion de franci, și s'au și început lucrările în fabrica de vagoane dela Boden.

— Principeasa Luiza de Coburg. Veselul rege al Belgiei, Leopold, devine deodată un rege posac, dacă îi amintește, că oare nu comite o nedreptate, d'acă s'ar împăca cu fiica-sa Luiza de Coburg. N'a voit să se topească ghiata de pe inima tatălui care tot-deauna a fost îndulgentă când își judeca propriile fapte. În diferite rinduri se răspândise vestea despre împăcarea tatălui cu fiica-sa; dar îndată se și desmintia. Acum se vede că totuși a reușit să-l

convingă pe regele bon-vivant că e un tată prea sever, din incidentul vizitei lui la împăratul Germaniei în Berlin. Se susține, că l-ar fi reușit împăratului Wilhelm să împăce relațiile încordate între regele Belgiei și fiica-sa Luiza. În urma acestora nu peste mult princesa va putea să părăsească sanatoriul din Drezda. Se înțelege că această știre trebuie să se primească cu cea mai mare rezervă.

— Apanagi micului Boris. Guvernul Bulgariei a înaintat sobraniei un nou proiect de lege, prin care vrea să asigure moștenitorului de tron un apanagi de trei-sute de mii de franci. Cu considerație la aceea că micul Boris nu poate avea mai mult ca 10—12 ani, presa opozițională a început un adevărat război contra acestui proiect.

— Statua lui Nelson falsificată. Falsificarea a ajuns la o perfecție atât de mare, încât chiar și ochii celor mai mari pricepători de artă pot fi duși în eroare. De present falsificarea statuei lui Nelson a produs mare resens între pricepătorii de artă. Cam cu un an înainte de asta, Institutul *United Service* a cumpărat cu bani mulți statueta de argint a admiralului Nelson, eroul englez, în credință, că e statuia de argint, pe care George III i-a dăruit-o lui Nelson, în ziua aniversară a luptei de pe marea de lângă Nil. Acum s'a constatat că statuia e opera unui artist modern și a fost luată din însărcinarea unui negustor isteț de anticități. Institutul s'a bucurat de ocazie că-și poate procura acest suvenir memorabil și a făcut colecția pentru cumpărarea statuetei. Regele Angliei, și prințul de Vels, au contribuit cu sume mari și societatea engleză a dat 15,000 coroane.

Acum lucrul descoperit, institutul nu aruncă statuia, ci a depărtat numai inscripția care l-a adus în rătăcire.

— Și-a omorât nevasta. Ni se comunică din *Mehala* un omor îngrozitor întâmplat alături dimineața. Un meseriaș cu numele *Martin Jefta* a venit acasă beat și când nevasta l-a luat cu ceartă, a trântit-o la pământ și s'a pus cu picioarele pe ea, călcând-o până ce a murit sub cizmele lui. Două ceasuri în urmă a fost aflat cadavrul groaznic mutilat al nefericitei femei, căreia i-se zdrobisera toate coastele. Ucigașul dormea alături de ea: când l-au arestat nu-și aducea de nimic aminte.

— Revisia procesului Dreyfus. În revisia procesului Dreyfus, Baudoin în referada înaintată curții de casație înșiră șase-zeci de casuri de falsificare, cari până acum nu erau cunoscute, și cari au dus pe juzi în rătăcire. În referada esplică pe larg aceste falsificări, și pune chestia, care de altcum va fi revăzută și din partea curții de casație, că al cui interes a fost să se comită falsul, și cine a plătit pentru el. E interesantă aceea parte a referada, în care se arată, că falsul subcolonelului Henry a fost introdus după toată regula în cartea mare a biuroului de informații dela ministerul de război. Așa s'a petrecut căutarea adevărului.

— Arderea bibliotecii din Turin. Arderea bibliotecii din Turin n'a fost în măsură așa de mare după-cum susțineau primele informații. A fost interpelat în chestia aceasta Orlando, ministrul de culte, care a declarat, că după cel mai nou raport din 4500 de manuscrise au scăpat 4000; dar se speră că vor putea scăpa și mai multe. Manuscrisele scăpate din flacări probabil că represintă o valoare mai mare ca cele arse, căci colecția manuscriselor rămase dela Bobis sunt în stare nealterată.

— Arsenal în casa unui socialist. Mai de multe-ori am scris despre caracterul acut al mișcărilor socialiste din Bănat, ca resultet al agitației agenților socialiști din Budapesta, împotriva orânduelii societății de azi. Acum se scrie din Timișoara, că geandarmia a făcut senzaționale descoperiri în comuna *Bavaniște*. În *Bavaniște* pentru a se potoli o răsmită a fost trimisă poliția, ear geandarmia a făcut o investigație minuțioasă. Eri au pătruns în locuința corifeului socialist din comună, *Milan Stancovic*, și aci au dat peste un adevărat arsenal de arme, peste 150 revolve. Din mai multe dovezi a ieșit la iveală că socialiștii plănuseră o răscăală sângeroasă. Au mai aflat geandarmii mai multe broșuri de conținut agitaric împotriva autorităților, domnilor, popilor etc. *Stancovic* a fost deținut.

— Durere de stomac, Sgârciuri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de apetit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun, purgativ fără dureri, este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului Kossuth.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

In contra tusei, catarului (troahnă) răguș-lei, flegmei și iritațiunii gâtului este de un efect eminent, pastilele de pept »Senna.« Prețul 1 cor. Se pot căpăta în farmacia la »Maria Fecioară« a farmacistului Kossuth Pál, Arad, piața Boros-Béni Nr. 15.

— Schimbare de local. Renumitul dentist Morgenstern Gyula și a strămutat locuința de ordin din (tragerea de măsele, plombare, măsele singuratiche șire de dinți, coroană de dinți de aur măsele cu rădăcini etc.) în Arad, piața Andrássy Nr. 15.

Petrecheri.

Ziua de 28 Decembrie 1903 (a patra zi de Crăciun — scrie corespondentul nostru — pentru poporul din Medesfalău a fost zi de bucurie și mângâiere sufletească, de oarece atunci s'a aranjat o reprezentațiune teatrală-poporală împreună cu declamări și joc, care a procurat, publicului momente cu adevărat înălțătoare. Aceasta este cea dintâi producțiune teatrală în comuna noastră unde acum s'a dat prilejul a vedea și a prețui însemnătatea teatrului.

Programul își ea începutul la 6 oare sara și se sfârșește la 8¹/₂ spre cinstea diletanților și mulțumirea publicului.

Punctul 1 a fost „Ruga dela Chusetu“ de Iosif Vulcan, predat de 16 persoane îmbrăcați în costum național, care în comuna noastră, durere cu desevirșire s'a perdut. Toți diletanții în mod laudabil s'au achitat de rolurile lor, și au fost răsplătiți cu furtunoase aplauze din partea publicului. A mai succes și disertația de Maria Drăgan. Mult haz a produs Dl învățator local Teodor Libeg prin declamarea anecdotelor „Căii Tiganului“ și „Tiganul și Ursoaica“ de T. Speranță, în care declamatorul cu multă istețime a imitat povestirea Tiganului.

Pentru instruirea pieselor teatrale toată lauda o merită Dl învățator T. Libeg.

Și, ca succesul moral, tot așa a fost și cel material al producțiunii, cari s'a întrebuintat pentru copii săraci.

Publicul present a dus cu sine amintirea dulce a unei serii, care nu se va șterge cu grabă.

*

— Corul vocal al bisericii gr.-or. din Alba-Iulia, Maeri sub conducerea dlui învățator Ilie Mihaiu invită cu toată onoarea la concertul ce se va aranja în 12 Februarie, 30 Ianuarie a. c. (sărbătoarea sfinților 3 Ierarhi) în sala cea mare din hotelul „Europa“. Deschiderea casei 7¹/₂ ore ear începutul la 8 ore seara Alba-Iulia, 1904. Ioan Muntean, președinte. Nicolau Cadar, cassar. Florian Rusan, controlor. Simion Moldovan, controlor.

PARTEA LITERARA.

In Iuneă.

— Idilă românească de Carmen Sylva —
(Urmare dela N-rul 16)

Și luna luminează mormântul tău și mă chiamă și apoi zac eu pe mormântul tău, dar încurând nu voi mai putea să mă duc până la tine; atunci tu trebuie să te scoli din groapă, căci mâna ta nu mă va mai ajunge.

Atunci trebuie tu să vii și să mă ieși, căci nu mai pot să viu la tine, căci s'a pornit earăși sângele și e atât de mult! Așa mă înăbușe când vine gălgăie în gâtulej. Și nu mai știu ce se întâmplă. Mi era ca și când a venit cineva în colibă, dar nu puteam să ved, dacă tu erai, sau oamenii vii,

căci spuneau ceva. ce nu înțelegeam, căci eu te aud numai pe tine. Soare, Soare! Aud numai vocea ta și urechile mele sunt surde față de vocile oamenilor. Nu înțeleg ce spun ei. Ei mi-au dat o bătură și apoi am adormit și atunci ai venit tu, și m'ai luat în brațe și atunci îmi era bine și nu mai simțeam nici o durere! Și puteam răsufli foarte ușor. Vino iarăși și mă ia în brațele tale, căci atunci nu voi mai suferi de loc! Vino iarăși Soare, Soare! Voesc să zac în brațele tale! Chiar dacă sunt reci, în curând se vor încălzi când voi fi între ele, căci ard ca coșul căsuței tale!

Ei mi-au adus oile până la ușă căci ziceau că dacă voi auzi sunetul clopoțelilor lor, atunci voi fi iar vie. Dar ce sunt pentru mine clopoțelii oilor, când aud vocea ta care strigă mereu: Evangheliu! Evangheliu!

Stai atât de făcut și te aștept, și noaptea tot-d'auna ești la mine și mă ții în brațele tale moarte și atunci viața iese încet din mine, atât de încet: nu-ți pare vremea prea lungă până când viu, Soare? Mai așteaptă puțin, nu mă uita! Nu te abate de la mine fiindcă eu nu pot să mor atât de repede ca tine! Mi-ești atât de drag, după cum ți-am fost și eu dragă. Mi ești cu mult mai drag, căci tu nu voiași să trăiești fără mine, și eu nu pot trăi fără tine! Soare! Soare!

Iată că sângele vine din nou, îl simt cum mi se urcă cald în gură, ca un isvor roșu și cald care vine din adâncimea inimii mele și ținește ca alt isvor viu, și odată nu va mai fi sânge în adâncimea inimii mele, și atunci s'a isprăvit eu mină! câte o dată beau câte puțin, dar mâncă nu pot. Nu mi-e de loc foame și nu mai pot mușca din pâine, n'am putere, e cu și când dinții mi s'ar fi înmuiat, doar eu ei spărgeam nucile ca și câmp ar fi fost pâine: acum nu mai pot, căci s'au făcut mol.

Zac și mă joc cu pērul care era atât de drag: am voit să ți-l dau în pământ, dar ei nu m'au lăsat zicând că nu te va bucura. Dar eu știu mai bine, că te bucură mai mult dacă viu cu pērul meu și apoi te învelesc cu totul în el și atunci tu iarăși vei adormi în brațele mele, sub pătura pērului meu, care ți-a fost în tot-d'auna atât de drag, și-ți va fi cald sub pērul meu, căci el nu moare. Pērul tot-d'auna trăește și crește încă în groapă. Da știu, am văzut când au desgrupat pe sērmăna Rada, îi crescuse pērul. Așa va crește și al meu și te va înveli, Soare, și-ți va ține cald și nu va mai lăsa țărâna să stea pe fața ta dragălasă căci tot pērul meu este acolo și te acoperă foarte bine! Să mă pună în aceiași groapă cu tine, căci și noaptea suntem unul al altuia.

Astă-noapte mi se părea că iarăși am văzut capul la ferestruie, ba și o figura de om în ușă. Dar mi-a fost frică, căci nu era Soare și de Soare nu mi-e frică, când vine înăuntru, căci el vine din ce în ce mai des și stă la mine și atunci mi-e bine și nu sufer și pot răsufli mai ușor, când mă ține, mă desmiardă și-mi șoptește. Când el tot-d'auna șoptește, și șoptele sale le aud mai bine de cât strigătele celor-l'alți oameni!

XXX.

Femeia a fost iarăși la ușă. Nu știu, că este în adevăr, sau numai un vis, dar nu-mi place când vine, căci Soare s'a îngrozit și a strigat: Mamă! Și ea nu vorbește și atunci mi-e frică și mă gândesc că am friguri și ved fel de fel de năluciri. Numai când vine Soare nu mi-e frică, atunci mi-e bine, căci el îmi spune vorbe dulci. El zice că în curând voi zice că nimeni nu ne va mai putea despărți.

Nu voesc să am pe altul decât pe el, căci alții spun lucruri atât de triste, care nu mă mângăie de loc. Numai Soare mă poate mângăia căci el știe ce-mi place și-l ascult bucuros. El știe că trebuie să zică mereu Evangheliu, căci aceasta o aud cu plăcere din gura lui și altceva n'are nevoie să-mi spună, căci înțeleg deja ce vrea să zică. Și fața sa să face din ce în ce mai frumoasă, nu mai arată a fi mort și numai obrații seofălcii și ochii în fundul capului, ei este strălucitor de frumos și atât de vesel și de câte ori vine mă face mai ușoară, ca și când el mi-ar lua tot trupul și dacă acum vine sângele este tocmai ca și când el ar ști, căci atunci îndată este aici, și mă ia în brațe și zice: „Frumos sânge roșu! Minunat sânge roșu! Te prea-slăvesc! Căci tu în curând ne vei împreuna. Tu ne lași ca să fim despărțiți!“ Și atunci eu rid și nu mai știu că mi-se sfârșește răsufliarea. Incurând resu-

flarea se va opri, când va veni earăși destul sânge: atunci mă voi înăbuși și atunci totul va fi bine!

Nu puteam fi fără tine Soare, Soare! Tu ai fost soarele meu și când soarele se stinge pe cer, atunci pământul este mort, atunci nu va mai putea înflori nimic.

Nu voi să am pe acea femeie, ea pare a fi bogată și are haine negre și un vël negru și gros pe cap și mi-e frică. Mi-a spus cineva că poate este mama care m'a părăsit, care m'a pus între florii și n'a mai întrebat de mine.

Dacă aș avea un copil, l'aș păzi zi și noapte: atunci nu m'ași mai aduce la oi fără copilul meu, și mai în câmp, mai la țesut, tot-d'auna va trebui ca copilul să fie la mine zi și noapte, și va trebui să stea la sinul meu, căci ar fi copilul lui Soare! Da, ar fi copilul lui Soare!

Oh, cât de mult măși fi bucurat! Ași fi zis: „Vezi, Soare, asta este copilul tău! Surută-l! Eu ți l-am născut.“
(Va urma).

TEATRUL DIN ARAD.

Repertor săptămânal.

Mercuri: „Primăvara“, operetă.

Jou: „Csodagyermek“, comedie.

Vineri: „Koldus és Királyfi“, operetă.

Sâmbătă: „Koldus és Királyfi“, operetă.

POȘTA REDACȚIUNEI.

Amic, Cluj. Răvăselelor și micilor lor pătimiși un total — dispreț, dar nu polemică. Luptătorii adevărați au ei pe dușmanii firești în față, cu acela să-și măsoare puterea ear nu provocând ori ducând luptă între frați.

Iosif Stanca, Roșia. Când va veni vremea, vi se va spune. Până atunci creșteți numai poporul în dragoste pentru steagul partidului național.

Economie.

— Din Toracul-mare — scrie Poporul Român, — au fost 6 țărani în săptămâna trecută în Budapesta și au cumpărat o mașină de treerat cu 6000 floreni. În Berliște încă au țărani o astfel de mașină și după cum auzim, le merge foarte bine. Indemnăm și noi pe țărani să-și ia astfel de mașini în tovarășie și să nu-și mai dea banul streinilor, cari de regulă sunt jidani.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Mare economie de bani. — Magazin cu totul nou.

Telefon Nr. 536.

Recomand carbune cu flacăra bună, care arde cenușă. 100 chłgr. I. carbunul (negri) de Körösvölgy 2 cor. 6. fil. 100 chłgr. II. carbunul (brun) de Körösvölgy 2 cor. 4 fil. 100 chłgr. I. carbunul mărunți de Körösvölgy, pentru fabrici eventual pentru amestec pentru fauri 2 cor. 20 fil.

La 1000 chłgr cu 20 fil. mai ieftin. La cumpărări cu vagonul prețuri speciale 100 chłgr carbune de stejar transportat în saci 4 Cor. 20 fil.

200 chłgr. carbune de stejar, în pachete, comersanților 5 Cor. 80 fil.

100 chłgr. lemne de stejar, firezate, eventual tăiate transportate la casă 1 Cor. 80 fil. Transportat la locuința 50 chłgr. în saci. Pentru transportare cer jumătate de zi. Magazinul de carbunul Körösvölgyi.

Nrul telefonului 535.

Strada Halász Nr. 28

Nr. 104

8—25

Editor și redactor responsabil: Ioan Russu-Șirlianu.

Atelier de edificii și reparaturi de mașinării.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public din localitate și jur, că am deschis în

ARAD, strada Szent István Nr 9,

un atelier de

zidiri și reparaturi tehnice și de mașinării.

Primesc orî-ce lucrare în bransa aceasta, lucrări nouë și reparaturi ș. a., arangement de apaducte, delăturarea înfundărilor de closet, pe lângă prețuri ieftine și pe lângă garanță.

Rugând spriginul On. public sunt

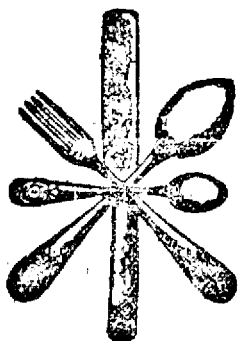
cu deosebită stimă:

KISSERNÓ,

lăcătar de zidiri și lucrări tehnice.

110 2—15

Un bilanț de economie CASNICA.

In prețuri uimitor de ieftine răspândesc în toate părțile din magazinul meu prea încărcat

61 9—12

obiectele mele de argint mexico de renume universal prin esalența lor.

și anume:

- 6 buc. cuțite de masă argint mexico
- 6 „ furculițe „ „ „
- 6 „ lingure „ „ „
- 12 „ lingurițe „ „ „
- 6 „ cuțite de dessert „ „ „
- 6 „ furculițe de dessert „ „ „
- 1 „ lingura mare de supă, „ „
- 1 „ lingura „ de lapte „ „
- 2 „ sfeșnice elegante de masă pentru salon

46 BUC. localtă numai 6 FL. 50 CRUCERI.

Fie care cumpărător primește pe lângă aceste drept remunerația pe lângă garanță un cântar casnic pentru greutate de 12½ chilo — gratuit. Argintul de mexico este un metal alb pentru acărui durabilitate primese asupra mea garanță pentru 25 ani. Se trimite în urma trimerii banilor ori la cerere prin rambursă din magazinul din Europa.

Casa centrală de circulație Denkes József, Budapesta VII. Hernád 54.

SFETNIC JURIDIC

(Auto-advocat) carte folositoare pentru orî cine, pentru-că cu ajutorul ei afacerile sale de caracter juridic și judecătorese, fără spese și fără advocat singur și le poate apăra. Mai de 30 de feluri de legi, indeosebi legi, de contribuție, căsătorie, legea comercială, lege despre pregătirile industrișilor, lege industrială, lege despre intruniri publice, noua lege despre emigrări și despre pașapoarte. Se poate comanda pentru 4 coroane la Casa centrală d. comerțu. I. Denker (Denker József központi áruház) Budapesta, VII, strada Hernard Nr. 54.

Pentru 5 cor.

trimite 4½ chilo (vre-o 50 buc.) — puțin deteriorat

sapun de lux

extra-ordinar de fin

de roze, de lapte, de lillie, de rezodă jazmin, vioarele. Se trimite trimițându-se banii înainte ori la cerere cu rambursă

I. Denker str. Hernard 54.

Carte de afaceri pentru industriași!

(Iparosok üzleti könyve) sub acest titlu a apărut o carte folositoare. Nu e o serie, ci registrul corăspanzător scopurilor meșteșugului. Culoarea se expolă ele pe sine și prin urmare de-care industriaș, dacă n'el n'a învâștat comertabilitatea, o poate ucer în-credunța.

Cartea conține 2 feluri de registre, comanda, muncă produsă calfelor și societății persoanelor, unifică deci în sine tot ceea ce pentru meșterii e nevoie să poarte în evidență. Se poate comanda prin semnăt, legată, în pret de 4 cor.

Casa centrală de comerțu

Denker József Budapesta, VII, Hernád Nr. 54.

Telefon pentru comitat și oraș 471.

Pravalia noua!

Următorul D-nei Ved. I. Sütö

E. URBAN

prăvălie și magazin de sticlă, porțelan, lampe și rame de tablouri.

67 20—

ARAD,

Piața Libertăței (Szabadság tér 20). Casa contelui Nádasdy, colțul străzei Forray.

Pe lângă prețuri mderate se află de vinzare vase de porțelan, pentru cafea, ceaiu; vase de lavoir, obiecte de gală din majolika, lampe de masă și pendante, tot felul de obiecte de sticlă, obiecte de cristal, colorate șel.

Petrol de cristal, litru 20 cr. (40 fil.).

Pravalia noua!

Telefon (pentru oraș și comitat) Nr. 387

BRAUN N. A.

deposit de culori.

Arad, piața Boros-Béni Nr. 10.

Mare deposit de firnis, culori de ulei fabricat propriu, culori pentru vopsirea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a. toate de prima calitate.

— Comande din provință se 1034 89— efectueesc prompt și solid — Pachetarea gratuit. —

Cel mai eștin isvor de cumpărare din Arad.

Juvaericale,

bucăți de aur și argint (frante)

bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, azu le schimbă cu alte obiecte. 1005 111—

Deutsch Izidor,

clășornicar și juvaergiu

Arad, strada Templem.

— Telefon n-rul 438. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 71—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela eyecutarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provință se efectueesc prompt și punctal. — Lucru bun și solid. Prețuri moderate. Serviciu punctual.

Diplomă de argint 1885. Budapesta.

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru văpsirea părului este

MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nesticăcios preparat se pot văpsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă. E nesticăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fleri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondaurie, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlă 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a. fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei mătărești, îngrețosării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fleri.

698-111

SPIRT CONTRA REUMEI

(spiritul »Mankós«)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumă, de cangrenă, amorteala muschilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghieri, paralizii, amorteala de mușchi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboseala turistilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

CROITOR ROMÂN.

In atenția publicului

bărbătesc.

Paltoane p. bărbați

potrivite anotimpurilor, pregătite din cele mai moderne stoffe indigene și străine, după croitură de șic pe

lângă prețuri avantajoase.

Rugându-mă pentru spriginul M. On. Public semnez cu deosebită stimă

31 19-25

NICOLAU IOSIF

croitor bărbătesc.

ARAD, Piața Tököly.

In localit. cafenelei de odinioară alui Huzó.

Industrie locală!

Serviciu escelent!

ALBRECHT ÁGOSTON

(mai înainte Cseh Katalin)

din luna Maiu 1903 în

ARAD,

Strada Salacz

(Casa Lőcs).

Recomandă în atențiunea mult on. public marele său

magazin de mănuși pentru bărbați, dame și copii

fabricat propriu, brăne, legături de stomac, suspensorii, șarșafuri de piele, irigatore și pânze de gumă, precum toate câte se țin de branșa asta, pe lângă prețuri estine. — Asortiment uriaș.

1058 43-50

Am onoarea a aduce la cunoștința m. on. public, că

1009 27-50

am deschis

Un atelier de tapiserie și înfrumșetare.

Ani îndelungați am lucrat în atelier de rangul întâi din Budapesta, transportul mobilelor, precum și repa-Viena. Berlin. Brüssel și Paris, așa rarea și renovarea de mobile și mese încât sunt în poziția plăcută de-a putea de biliard, pe lângă prețuri estine. corespunde tuturor esigențelor moderne.

Primesc tot felul de lucrări de branșa asta dela cele mai simple până la cele mai elegante, pe lângă prețuri moderate.

Primesc estin mobilarea de locuințe în loc și proviță. La mutări primesc

transportul mobilelor, precum și repa-

Reiner I. Gyula,

tapisier și împodobitor.

Stoffe moderne

pentru toamnă și iarnă

e în interesul damelor să-și cumpere numai după ce a văzut

Noutățile moderne

din prăvălia mea, a căror prețuri

lără

CONCURENȚĂ

Cumpărări

avantajoase.

Stoffe de Cybelin, lățime 120 cm.

„ lucii pentru dame „ 120 „

„ țesătura noduroasa „ 120 „

„ late, negre și colorii „ 140 „

CATIFEA

pentru spălat,

modele admirabile.

Flanel francez și barchet p. spălat.

91 13-

Prăvălia de mode alui

SINGER

SÁNDOR

(Casa Fischer Eliz).

In proviță trimitem

mastre gratuit.

